

Vedtatt av Unge Høyres Landsstyre 18. april 2021

Arkitektur er også historie

Mye av Norges historie er knyttet til byene og tettstedene våre. Hvordan de ser ut, hvordan de er utformet og hvordan de har utviklet seg er også historien om hvordan Norge har beveget seg fremover som samfunn. Gode byer ivaretar dette bymiljøet og videreutvikler det. Samtidig er det et selvstendig poeng at byene våre har forskjellige uttrykk for å bevare deres identitet.

Oftere og oftere ser vi at historiske bygninger og kulturmiljøer taper i konkurransen mot krav om fornying, utbygging og fortetting. "Arkitekturoppgjøret" i Oslo har vist hvor mye engasjement det er for å bevare historiske bygninger i Oslo. Samtidig ser vi at kommuner over hele Norge ikke tar ansvaret de har for kulturminner og for bevaring av sine byer og tettsteders særpreget og egenart.

Dessverre har byutviklingen, rent arkitektonisk, i de fleste byer gått i gal retning. Historiske bygg har blitt revet og erstattet med modernistisk arkitektur som har gått ut av tiden. Selv om Unge Høyre ønsker å bevare gamle bygg, skal vi likevel åpne for å rive bygg som ikke tilfører byen noe godt, eller som skiller seg ut fra arkitekturen i området. Bygg fra 60- og 70-tallet som står i klassiske områder, kan være eksempler på dette.

Arkitektur er ikke så subjektivt som enkelte skal ha det til. Man vil selvsagt finne enkelte bygg blant alle stilarter som innbyggerne oppfatter som pene, innbydende og som tilfører bybildet noe positivt. De aller fleste meningsmålinger, og nå også forskning, er likevel tydelig på hva som er god arkitektur. Dette er for eksempel at man bygger i bygårdsformasjon, fremfor blokker.

Selv om Unge Høyre er tilhengere av et fritt marked, må vi erkjenne at den ikke har gitt oss den arkitekturen vi kanskje behøver. Staten, kommune og fylker bør derfor gå foran som et godt eksempel for hva slags arkitektur man velger til offentlige bygg. I dag fremstår prosessen for innbyggere som ganske lukket, og at man har liten medbestemmelse. Planmyndighetene bør også oppmuntre til annen type arkitektur og byutviklingen, fremfor den man ser i dag. I dag er det umulig å se forskjell på om man er på Sørenga, Tjuvholmen, Hamar eller Bergen. Arkitekturen er helt lik. Ingen klassiske utbygginger har blitt gjort i Norge, slik man eksempelvis har gjort i Stockholm og London.

Eiendomsretten er også et sentralt poeng. Men dersom utbyggere og arkitekter ønsker modernistiske mastodonter, må de gjerne bygge dette som privatbolig. De bør helst ikke tvinge det på resten av oss.

Da er det viktig å huske på at byutvikling, bygg som står på offentlige steder og bokvalitet er et felles ansvar. Ikke bare grunneiere og utbyggere. Som gode markedsøkonomier, skal vi erkjenne at markedet er en dårlig herre, men en god tjener. Det kan det også være dersom vi skal gjøre Norge vakrere.

Unge Høyre vil:

- I større grad bevare kulturmiljøer i byer.
- Opprette konserveringsområder for viktige kulturmiljøer i byer, hvor alle nybygg og alle bygg på sikt skal ha samme arkitektoniske uttrykk. Dette for å unngå "Brusselisering".
- I størst mulig grad bygge bygårdsstruktur fremfor blokkstruktur.
- At stat, kommuner og fylker må ta et større ansvar for en helhetlig, vakker og innbydende byutvikling.
- Oppfordre stat, kommuner og fylker til å inkludere innbyggernes mening i offentlige byggeprosjekter og planlagt områdeutvikling.
- Beholde eksisterende småhusområder og ivareta god strøksidentitet. Ikke tillate at veletablerte småhusområder bygges ned og erstattes med blokkbebyggelse.

